ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ

Αριθμ. Πρωτ. ΕΡΩΤΗΣΕΩΝ: 1579
Ημερομ. Κατάθεσης: 19/11/2026

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ
ΓΙΩΡΓΟΣ ΜΟΥΛΚΙΩΤΗΣ
ΠΑΣΟΚ - ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΒΟΙΩΤΙΑΣ

Θήβα 19 Νοεμβρίου 2026

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς την υπουργό Πολιτισμού, κα Λ. Μενδώνη

Θέμα: «Πότε θα αποκατασταθεί πλήρως ο βυζαντινός Ιερός Ναός της Μεταμόρφωσης του Σωτήρος στο Μαυρομμάτι Βοιωτίας;»

Ο βυζαντινός Ιερός Ναός της Μεταμόρφωσης του Σωτήρος στο Μαυρομμάτι Βοιωτίας, άλλοτε μετόχι της Μονής Σαγματά, συγκαταλέγεται ανάμεσα στα σημαντικότερα μνημεία του νομού. Η πρωιμότερη οικοδομική του φάση ανάγεται στον 11ο αιώνα και τα παλαιότερα στρώματα των τοιχογραφιών του χρονολογούνται στη βυζαντινή περίοδο, ενώ στις 26 Οκτωβρίου 1825 ο χώρος του έγινε πεδίο της μάχης των αγωνιστών του Αθανασίου Σκουρτανιώτη, οι οποίοι, οχυρωμένοι μέσα στην εκκλησία, βρήκαν τραγικό θάνατο. Ως εκ τούτου, για τους Βοιωτούς ο ναός αποτελεί σύμβολο του απελευθερωτικού αγώνα και τόπο ιστορικής μνήμης, τον οποίο η Πολιτεία οφείλει να διαφυλάξει.

Μολονότι έχω ήδη θέσει το ζήτημα με ερώτησή μου τον Οκτώβριο του 2024, η απάντηση του υπουργείου, τον Νοέμβριο του ίδιου έτους, περιορίστηκε στην περιγραφή μιας διαδικασίας που ξεκινά από μελέτες εγκεκριμένες ήδη από το 2008, οι οποίες επικαιροποιήθηκαν μετά τις άμεσες στερεωτικές εργασίες του 2021. Ειδικότερα, σύμφωνα με το υπουργείο, «η επικαιροποιημένη αρχιτεκτονική μελέτη στερέωσης και αποκατάστασης και η μελέτη συντήρησης τοιχογραφιών» του μνημείου εισήχθησαν στο Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο, στη συνεδρίασή του της 31ης Ιουλίου 2024, το οποίο όμως ζήτησε τη συμπλήρωσή τους και τη σύνταξη στατικής μελέτης. Για τις συμπληρώσεις αυτές, η Εφορεία Αρχαιοτήτων Βοιωτίας συνεργαζόταν με τη Διεύθυνση Αναστήλωσης Βυζαντινών και Μεταβυζαντινών Μνημείων και με τους μελετητές, ενώ βρισκόταν «σε εξέλιξη» η ανάθεση της στατικής μελέτης, ύψους 15.000 ευρώ, ώστε το σύνολο των μελετών να εισαχθεί «εκ νέου στο Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο». Ωστόσο, η απάντηση εκείνη δεν έδωσε κανένα χρονοδιάγραμμα και δεν ανέφερε από ποιους πόρους θα χρηματοδοτηθούν οι ίδιες οι εργασίες αποκατάστασης.

Σε αυτό το πλαίσιο, δύο χρόνια μετά, το μόνο που έχει γίνει δημόσια γνωστό είναι ότι τον Σεπτέμβριο του 2025 βρίσκονταν σε εξέλιξη στο μνημείο εργασίες στατικής ενίσχυσης, οι οποίες, κατά την Εφορεία Αρχαιοτήτων Βοιωτίας, θα έπρεπε να ακολουθηθούν από έργο συνολικής αποκατάστασης. Αντίθετα, δεν έχει γίνει γνωστό αν ολοκληρώθηκε η στατική μελέτη, αν συμπληρώθηκαν οι μελέτες κατά τις υποδείξεις του Συμβουλίου και αν το σύνολό τους επανήλθε προς έγκριση, δηλαδή αν προχώρησαν έστω τα βήματα που το ίδιο το υπουργείο είχε περιγράψει.

Προφανώς, ένα τόσο πολύτιμο μνημείο δεν μπορεί να παραμένει επ' αόριστον σε αναμονή, καθώς κάθε χρόνος που περνά χωρίς ολοκληρωμένη παρέμβαση επιβαρύνει τόσο το κέλυφος όσο και τον τοιχογραφικό του διάκοσμο.

Κατόπιν τούτων και επειδή η διάσωση ενός μνημείου που ενώνει τη βυζαντινή κληρονομιά με τη μνήμη του Αγώνα αποτελεί υποχρέωση της Πολιτείας απέναντι στη Βοιωτία και στη συλλογική μας ιστορία,

Επειδή έχει παρέλθει ικανό χρονικό διάστημα και δεν υπάρχει ενημέρωση για την πορεία των έργων αποκατάστασης του βυζαντινού Ιερού Ναού της Μεταμόρφωσης του Σωτήρος,

Ερωτάται η κ. υπουργός:

1.Έχει ολοκληρωθεί η στατική μελέτη, η ανάθεση της οποίας βρισκόταν, κατά το υπουργείο, σε εξέλιξη τον Νοέμβριο του 2024; Έχουν συμπληρωθεί η αρχιτεκτονική μελέτη στερέωσης και αποκατάστασης και η μελέτη συντήρησης των τοιχογραφιών, όπως ζήτησε το Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο; Εάν όχι, ποιος φέρει την ευθύνη καθυστερήσεων;

2.Έχει εισαχθεί εκ νέου το σύνολο των μελετών στο Κεντρικό Αρχαιολογικό Συμβούλιο και, εάν ναι, έχει εγκριθεί; Εάν όχι, πότε αναμένεται η επανεισαγωγή τους;

3.Από ποιους πόρους και με ποιο χρονοδιάγραμμα θα χρηματοδοτηθεί και θα υλοποιηθεί το έργο της συνολικής αποκατάστασης του μνημείου;

4.Ποιο είναι το χρονοδιάγραμμα αποπεράτωσης των εργασιών και παράδοσης του Ιερού Ναού στην κοινωνία;

Ο ερωτών Βουλευτής

Γιώργος Μουλκιώτης